

“Una dona que plora i la fascinació d'un noi que se la mira són al cor del relat”

Pep Puig (Terrassa, Vallès Occidental, 1969) publica a Empúries la novel·la *Les llàgrimes de la senyoreta Marta*. Viu a la Nou de Gaià (Baix Gaià, Tarragonès) i treballa de monitor d'educació de la postura. La seva novel·la anterior era la primera, *L'home que torna*.

—El protagonista és un adolescent que, a banda de ser atractiu, no té cap tret singular, ni una personalitat marcada, ni objectius. Festeja i es casa sense proposar-s'ho. Volíeu que fos corrent i, per tant, representatiu?

—Si té cap tret és que encara no ha sortit de l'ou, que no ha viscut prou la vida. Però, com a narrador que recorda la seva adolescència, ja és ben diferent, ja ha fet l'aprenentatge de la vida, i de les paraules, principalment.

—Però mostra una desgana molt acusada. Alguns altres, a la seva edat, són més decidits.

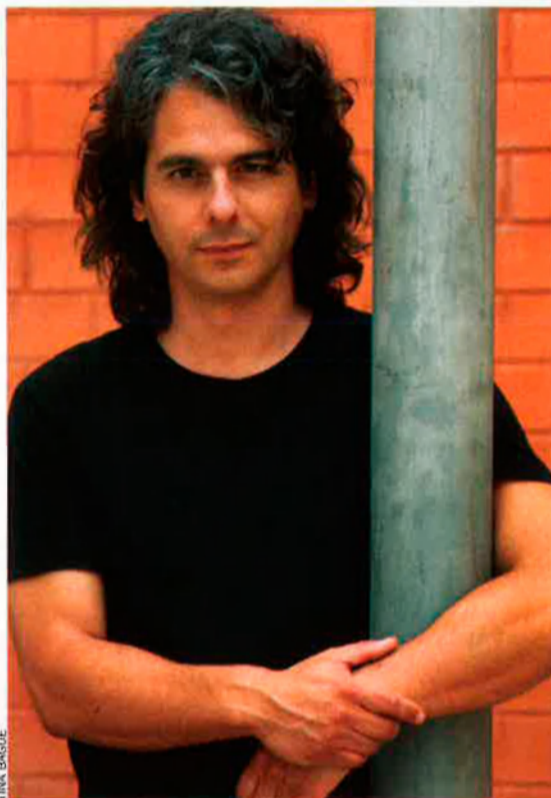
—Tot i que la novel·la no és costumista, volia que ressonés a les característiques del lloc on transcorre la trama: un poble petit, on la gent no llegeix i on el món és tot el poble i no hi ha res a fora. La gent no únicament no té cap curiositat pel que hi ha a fora, sinó que li fa basarda això que pugui venir de fora. I per al protagonista, la descoberta de la Marta, una dona casada, és la descoberta que hi ha més formes de vida.

—M'ha sorprès que, casat per força, emmainadat sense proposar-s'ho i obligat a treballar abans d'acabar els estudis, el feu enamorat de la dona i feliç.

—S'enganya ell mateix. A la novel·la és tan important què es diu com què es calla. El narrador, que és ell, anys després, t'explica una història, però el lector desconeix fins a quin punt diu la veritat. El noi viu la història i l'home que la relata se'n fum. Han passat moltes coses pel mig i l'escriptura és el reflex d'allò que ha passat: l'aprenentatge de la tristesa del món, del sexe, de les paraules. Per a mi és molt important que l'escriptura del llibre sigui el reflex d'aquells anys d'aprenentatge i sobretot dels anys que està amb la Marta.

—En casar-se deixa de veure-la, però hi torna.

—Allò que el fa tornar és el desig més elemental. La novel·la també explica com el desig més elemental, més primitiu, passa per damunt de qualsevol tradició, de qualsevol moral

Pep Puig publica la novel·la *Les llàgrimes de la senyoreta Marta*, a l'Editorial Empúries

rebuda; que allò que guia els actes no és l'educació, sinó l'instint. I aquest personatge es mou sempre pel mateix instint, encara que es vulgui excusar en uns altres motius.

—No és sorprenent que fa vint anys només hi hagués pobles tan tancats?

—Al poble dels meus pares i el poble on visc, l'ambient encara és claustrofòbic.

—Un altre fet que se'ns fa estrany és que el noi descobreixi la lectura gràcies a la Marta, que durant tot el batxillerat no hagi vist cap llibre de lectura.

—És que aquesta he estat la meua experiència i la dels meus companys. Vam fer tot el batxillerat, amb el COU inclòs, i mai no ens van encomanar el plaer per la lectura. No havíem llegit res pràcticament. Érem desconexors absoluts de les paraules. I encara avui, quin noi de 17 anys ha llegit literatura? I quin vocabulari tenen? Coneixen, per exemple, la paraula *basarda*?

—S'avé molt amb el germà petit, i això li evita de caure en la solitud i la tristesa de l'adolescent. Som lluny, per tant, del *Bonjour tristesse*. El personatge que pateix és la persona adulta, la Marta.

—Al cor de la novel·la hi ha la tristesa d'una dona que plora i la fascinació d'un noi que se la mira. Aquest és el germen de la novel·la. Més enllà dels aprenentatges sexuals i culturals, el més interessant és el moral: que hi ha gent que té motius d'estar trist. No se sap ben bé per què plora, la Marta; se'n suggereixen motius, però no se sap ben bé quin és i el noi descobreix, com si fos una revelació, que el món pot ser trist. I això sí que és un aprenentatge. Allò que el farà tornar a casa d'ella és la tristesa, no pas la dona.

—Cal demanar si el protagonista té molt de l'autor.

—He volgut que tingués molt de mi sense que fos gens jo. Mai no he tingut la sensació d'explicar-me a mi mateix. Crec que hi ha molta distància amb el personatge, que finalment és la distància que posa el narrador amb el noi que va ser. De tota manera no l'he escrita amb cap planificació prèvia, és més fruit de l'atzar, del mateix procés de redacció.

Lluís Bonada